

MEMO

AAN Deelnemers AOV-overleg
VAN D. Ellenbroek
DATUM 12 mei 2023
ONDERWERP Reactie quick scan verbonden partijen '23

Reactie quickscan verbonden partijen '23

Jaarlijks wordt in opdracht van een groot aantal gemeentelijke rekenkamercommissies een quickscan uitgevoerd op de P&C-documenten (begroting en jaarrekening) van verbonden partijen, waaronder VRT. Het primaire doel is om de gemeenteraden te ondersteunen bij behandeling van deze stukken. Vanuit het AOV-overleg is gevraagd om een conceptreactie te geven op het bewuste rapport. De reactie zal tevens als bijlage worden gevoegd bij het AB-voorstel over de begroting '24, waarover op 13 juli a.s. een besluit wordt genomen

In de onderstaande tabel is puntsgewijs een reactie op het rapport weergegeven.

Opmerking in het rapport	Reactie
Kernpunten specifiek (2.7, pagina 6)	
2.Toelichting op onderbrenging van het dossier zorgfraude bij VRT	De versterkte aanpak zorgfraude Twente (Inclusief landelijke proeftuin) is opgesteld in opdracht van het DVO en de toenmalige Bestuurscommissie OZJT. Vervolgens hebben de 14 colleges opdracht gegeven voor uitvoering. De bestuurlijke regie op dit onderwerp werd zowel vanuit Veiligheid als vanuit Zorg gevoerd. Na de gemeenteraadsverkiezingen is ervoor gekozen om het onderwerp in het Veiligheidsdomen onder te brengen. Enerzijds om doublures in bestuurlijke afstemming te voorkomen. Anderzijds vanuit de overweging dat zorgfraude een thema is in de aanpak van ondermijning. De primaire rol die VRT op dit gebied inneemt is die van gastheer. Samen 14 (voorheen OZJT) is nauw betrokken bij dit project. De gemeentelijke inbreng bedraagt op grond van collegebesluiten c.a. 70k per jaar voor een periode van drie jaar. De proeftuin wordt bekostigd met een subsidie van de VNG.
2. In gesprek over de vraag of de crisisnoodopvang een permanente taak binnen de VRT moet worden.	Veiligheidsregio's zijn niet van mening dat de inspanningen rondom de (nood)opvang van vluchtelingen bij hen thuishoort. Het is primair de taak van de gemeente om in AZC's te voorzien en ook om in locaties voor noodopvang te voorzien. De veiligheidsregio's zijn enkel aan dit dossier verbonden omdat de opvang in een crisissituatie verzeild raakte (Ter Apel). Ook voor het programma opvang vluchtelingen geldt dat de VRT slechts gastheer is en hoofdzakelijk een coördinerende rol heeft. Het gastheerschap (in de vorm van een projectbureau) blijft in ieder geval tot 1-1-2024 in stand. Na de zomerperiode volgt een bestuurlijke discussie over de follow-up.
Toelichting om ontbreken van de investeringsraming '26 en '27 en de bijbehorende risico's.	Een soortgelijke opmerking is eveneens in de quickscan van vorig jaar gemaakt. De investeringsplanning heeft een kortere horizon omdat het complex om in dit stadium een reële doorkijk te maken tot en met 2027. De praktijk wijst uit dat binnen de genoemde horizon er al behoorlijke verschillen kunnen ontstaan tussen plan en realisatie. Bijv. vanwege aanbestedingsperikelen of leveringsproblemen. Interne factoren spelen ook een rol: soms kost het meer tijd om wensen en eisen af te stemmen op de financiële randvoorwaarden. <u>Vooruitzichten</u> De begroting '24 laat zien dat de investeringsruimte in 2024 tot 0 is gereduceerd en met ingang van 2025 enigszins "in het rood" schiet. Kijken we puur boekhoudkundig wat verder op de horizon (wat is per 2026 afgeschreven en staat aldus op de rol voor vervanging), dan neemt dit tekort in de jaren daarna nog wat verder toe. Dit licht toenemende nadeel houdt verband met het voortschrijdende BTW-nadeel op investeringen. We nemen voortaan deze globale doorkijk ook op in de begroting.

Opmerking in het rapport	Reactie
	De huidige geconstateerde verschillen tussen plan en realisatie zijn niet wenselijk. Zeker nu de rente verder oploopt is het van belang om deze verschillen terug te brengen. Intern staan er de nodige acties op stapel om hier verbetering in aan te brengen (aanpassingen in en versterking van de inkoopfunctie in de organisatie)..
Par. 4.7 detailbevindingen VRT (pag. 19-21)	
<i>Pag. 19 onderaan:</i> Verklaring minder positief resultaat Twente Safety Campus	Voor de goede orde: in de begroting van VRT is het resultaat van TSC neutraal opgenomen. Los daarvan wordt jaarlijks mede op basis van een actueel inzicht in de orderportefeuille een resultaatprognose opgesteld. Die prognose voor '22 ging uit van een positief resultaat van 0,2 mln. Het werkelijke resultaat valt minder positief uit, vanwege o.a. inflatietendensen: dergelijke prijsstijgingen zijn mede om contractuele redenen niet à la minute door te berekenen naar de klant. Daarnaast zijn de lasten hoger uitgevallen vanwege een hoger dan gemiddeld verzuim.
<i>Pag. 20 onderaan:</i> Vergroten risicobewustzijn / zelfredzaamheid	<i>Vraag: Is er een specifieke aanleiding om bij dit onderwerp van vergroten van risicobewustzijn het thema gevaarlijke stoffen over het spoor te benoemen?</i> Antwoord: nee, het thema is bij wijze van voorbeeld genoemd. Spoorvervoer van goederen en gevaarlijke stoffen vormt één van de specifieke veiligheidsrisico's in Twente. En dus is het van belang om ook in termen van bewustwording aandacht te besteden aan het thema. <i>Vraag: hoe verhoudt zich dat tot het ontbreken van opmerkingen over bewustwording en zelfredzaamheid rondom BRZO-bedrijven?</i> Antwoord: het spoorvervoer is als voorbeeld genoemd. Het vergroten van risicobewustzijn bij burgers in de nabije omgeving van BRZO-bedrijven is evenzeer van belang. Met de nieuwe begrotingsopzet is gepoogd om de beleidsinhoudelijke doelstellingen zo kernachtig mogelijk (zonder reeksen van opsommingen) weer te geven.
<i>Pag. 21 bovenaan</i> Oprichting Waarborgfonds ongevallen: financiële consequenties niet weergegeven.	De procedure tot oprichting van het Waarborgfonds loopt momenteel (traject wensen en bedenkingen). In de begeleidende raadsbrief is aangegeven dat op termijn een zekere mate van lastenverlichting wordt verwacht. Met het beoogde fonds is het mogelijk om steviger in te zetten op collectief eigen risicodragerschap. De weg naar meer eigen risicodragerschap verloopt geleidelijk. Op grond van het schade- en premieverloop (landelijke cijfers) is evident dat een hoger eigen risico loont. Vanuit gemeentelijk optiek is het besparingspotentieel overigens relatief beperkt. De ongevallenverzekering bedraagt voor VRT 0,2 mln. op jaarbasis. Deze richting is ook niet primair om financiële redenen ingezet, maar om redenen van goed werkgeverschap.
<i>Pag. 21 2^e alinea van onderen:</i> Meerjarenbalans / renterisico's	De financieringsbehoefte loopt het komende jaar verder op vanwege de inhaalslag die nu in het investeringsprogramma wordt gemaakt. De rente is in de afgelopen periode fors opgelopen. Huidige marktrenten stijgen op dit moment uit boven de omslagrente van de organisatie. Daarom is inderdaad het risico aanwezig dat bij het aantrekken van additionele financiering de renteresultaten onder druk komen te staan. En dat de huidige omslagrente op enig moment onhoudbaar blijkt. E.e.a. zal afhangen van macro-economische tendensen in de komende periode. De vooruitzichten zijn op dit moment erg troebel.
<i>Pag. 21 laatste alinea:</i> Begroting naar kostensoorten is verdwenen	Dat overzicht is in de ontwikkeling van de nieuwe begrotingsopzet per abuis verwijderd. Het overzicht zal m.i.v. 2025 weer in de begroting weer worden opgenomen.
Algemene bevindingen (par. 3, pag. 7-8)	
3.2 Verschuiving kostenstructuur IT-gedreven organisaties.	Niet aan de orde. Er is geen duidelijke wijziging in de kostenstructuur van VRT waarneembaar. Eventuele wijzigingen in de kostenstructuur hebben bij VRT ook geen relatie naar de bekostiging van de organisatie.
3.2 Overweging om IT in risicoparagraaf op te nemen.	Het belang van een adequate informatiebeveiliging en borging van privacy wordt mettertijd steeds groter. In die zin raadzaam om dit onderwerp ook nadrukkelijker in de verslaggeving op te nemen. Dat kan wellicht in de risicoparagraaf. Of in de paragraaf bedrijfsvoering. Voor een eenduidige presentatiewijze is verdere afstemming met de ambtelijke werkgroep voor verbonden partijen gewenst..
3.3 Gevolgen knelpunten arbeidsmarkt	De krapte op de arbeidsmarkt heeft ook bij VRT de nodige gevolgen. Zo wordt het wordt lastiger geschikte vrijwilligers (manschappen en bevelvoerders) te vinden. Tegelijkertijd neemt de uitstroom onder de vrijwilligers toe. De wervingscampagnes worden met enige regelmaat vernieuwd om zodoende het vrijwilligersbestand op orde te houden.

Opmerking in het rapport	Reactie
	De reactie op vacatures neemt eveneens in kwantitatieve en kwalitatieve zin af. Het risico op het niet kunnen vervullen van een vacature neemt daarom ook toe. Om de organisatie in personele zin op sterkte te houden wordt binnen het HR-programma hier een separaat plan van aanpak opgesteld, waarbij niet alleen het vinden van nieuwe medewerkers belangrijk is maar ook het behouden en ontwikkelen van onze huidige medewerkers.
3.4 Vergelijkbaarheid begrotingen en rekeningen: presentatie incidentele lasten en baten	Het lijkt een zinvol idee om de cijfermatige onderdelen van de begroting en jaarrekening van verbonden partijen, waar het kan, verder te harmoniseren. En definities beter op elkaar af te stemmen. Dan zijn dergelijke overzichten voor raadsleden ook eenvoudiger te begrijpen. Dit topic kan het best in de ambtelijke werkgroep voor verbonden partijen aan de orde worden gesteld.